

Bekjempelse av rødhyll

Inger Sundheim Fløistad¹, Anne-Kari Holm¹, Ellen Finne², Torfinn Kringlebotn³, Morten Lysø⁴, Karl Owren⁵, Bård Skrøvset⁶, Finn Sønsteby⁷, Andreas Bostad Thauløe⁸ & Vegard Aarnes⁹

Bakgrunn

Rødhyll (*Sambucus racemosa*) er en gammel kulturplante som har vært forvillet i Norge siden midt på 1800-tallet, men spredningen har økt mye de senere år. Naturlig spredning av rødhyll til nye vokseplasser skjer hovedsakelig ved hjelp av fugler som villig spiser de saftige fruktene. I risikovurderingen til «Norsk svarteliste 2012» ble arten vurdert til kategori «Høy risiko» fordi man frykter at busken med sin rike fruktsetting og saftige frukter, vil forstyrre balansen mellom tilsvarende stedegne arter med saftige frukter og fuglene som utnytter disse.

Økningen av rødhyll det siste tiåret kan på deler av Østlandet kalles eksplosjonsartet. Arten er meget rasktvoksende og utgjør mange steder et problem for etablering av ny skog med tilfredsstillende tetthet. Tette bestand med rødhyll er en av hovedårsakene til at det søkes om bruk av glyfosat på skogplantefelt. Tiltaket er omdiskutert, og det er derfor behov for dokumentasjon på effekten av tiltaket sammenlignet med alternative bekjempelsesmetoder. Det er svært viktig at all bruk av plantevernmidler gjøres på en slik måte at effekten blir best mulig og behovet for gjentatte behandlinger begrenses. Det ble derfor etablert et prosjekt for å fremskaffe et bedre kunnskapsgrunnlag om bekjempelse av rødhyll for å kunne gi råd om praktisk og effektiv bekjempelse.

Gjennomføring

I samarbeid med lokale skogbrukssjefer ble forsøksfelt etablert i Vestby, Stange og Ringsaker kommuner i 2013. Forsøket består av syv behandlinger slik det fremgår av tabell 1 og fire gjentak på feltene i Hedmark og tre gjentak i Vestby. Behandlingene ble gjennomført i 2013. Feltene ble fulgt opp med registreringer i 2014.

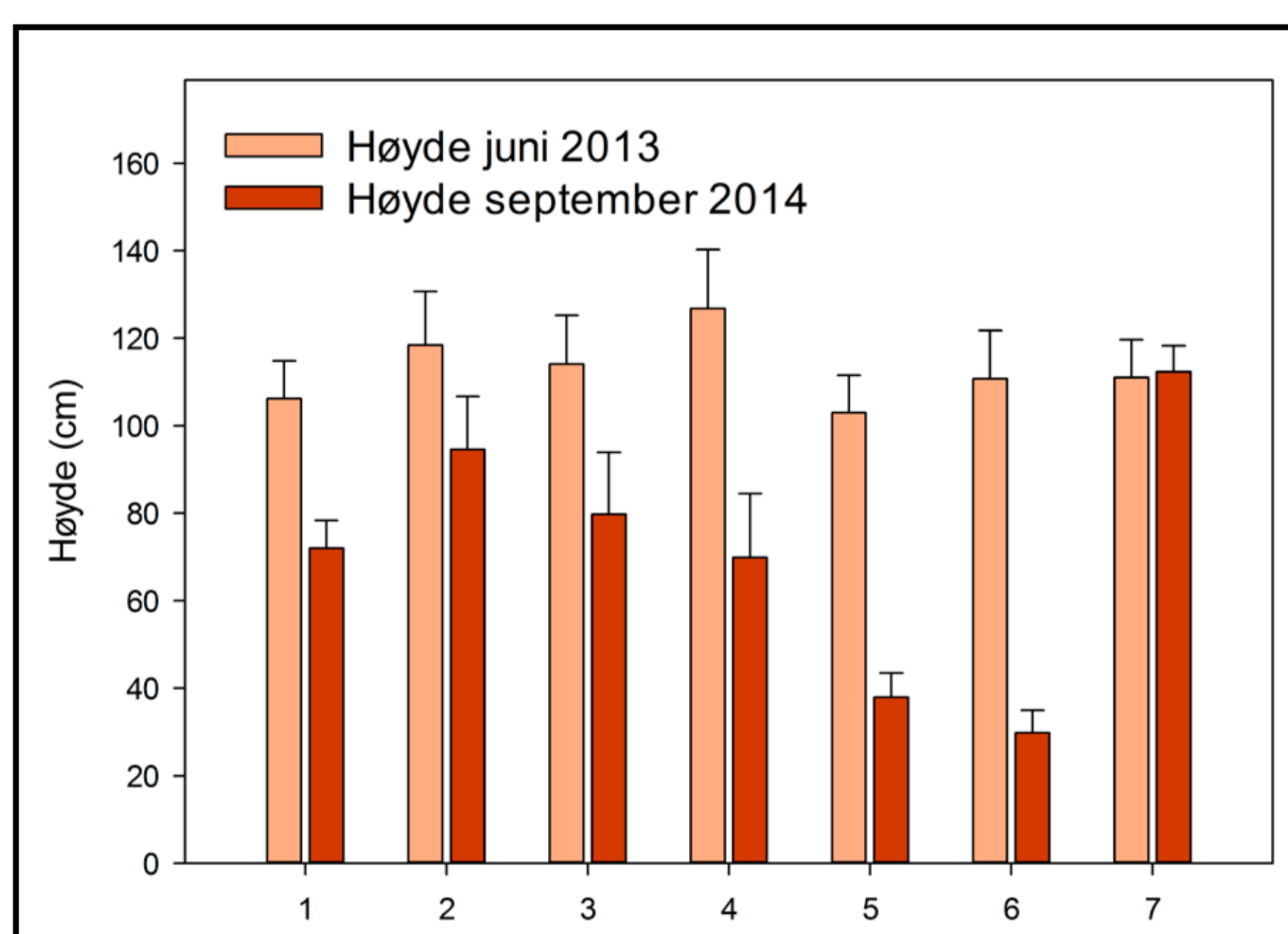
Tabell 1. Behandlinger i forsøksfelt med rødhyll.

Ledd	Behandling	Tidspunkt	Dosering
1	Nedkapping	Juni	
2	Nedkapping	Oktober	
3	Nedkapping + stubbebehandling	Juni	30 % glyfosat
4	Bladsprøyting	Juni	300 ml/dekar
5	Bladsprøyting	Midten av august	300 ml/dekar
6	Nedkapping + bladsprøyting på gjenveksten	Juni + midten av august	300 ml/dekar
7	Kontroll		ubehandlet

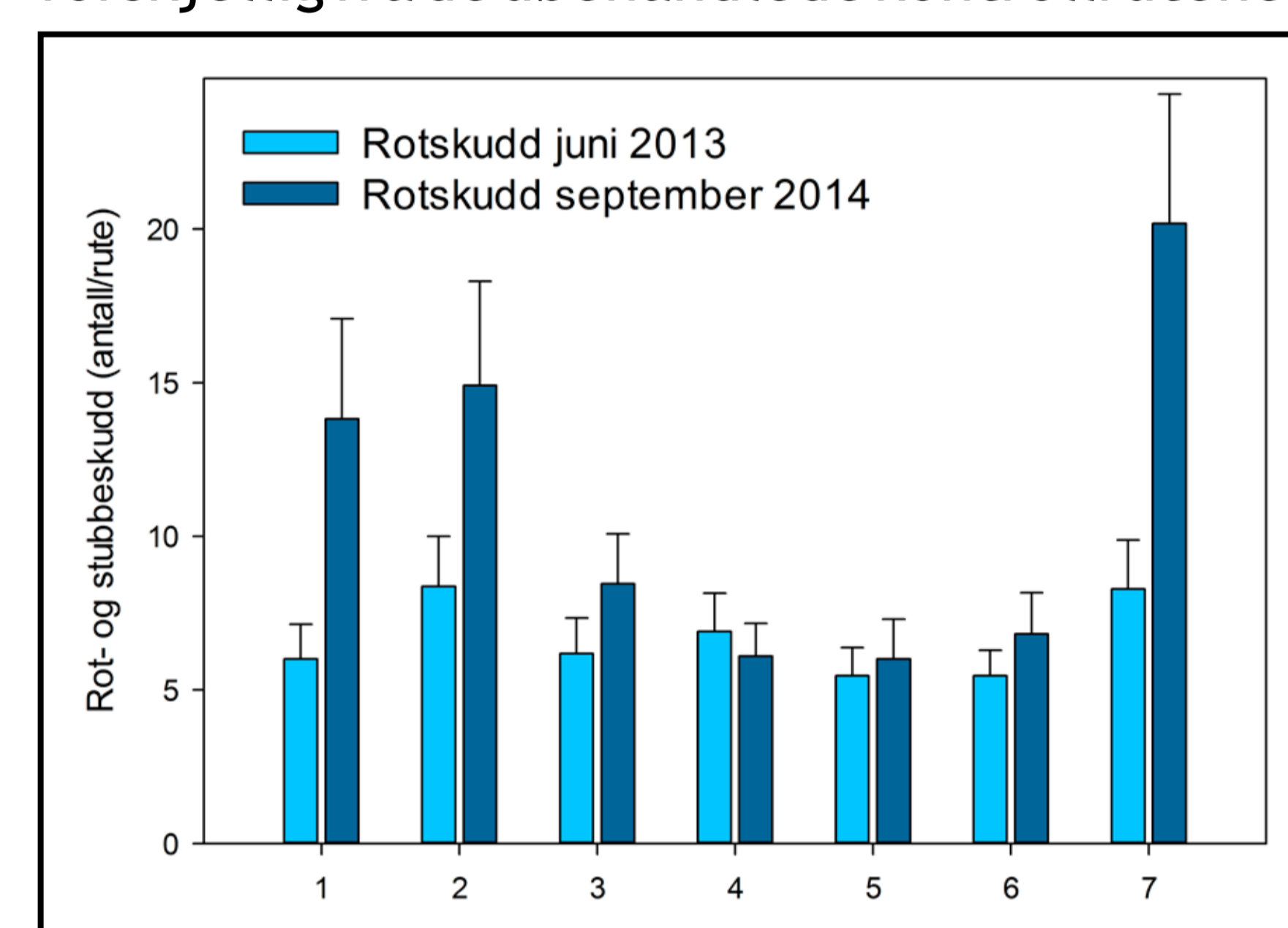
Oppsummering av resultatene

Nedkapping hadde liten effekt på buskenes høyde sammenlignet med ubehandlede forsøksruter (Figur 1). Bladsprøyting i august gav markant redusert plantehøyde på alle de tre feltene. Bladsprøyting i juni gav på to av feltene nesten like god effekt som bladsprøyting i august. Stubbebehandling gav ikke så god effekt som bladsprøyting, trolig fordi det er for liten snittflate på de avkappede rødhyllbuskene, slik at det er mindre opptak av glyfosat. Antall rot- og stubbeskudd økte på alle tre feltene i løpet av prosjektperioden (Figur 2). Men det var minst økning i de rutene

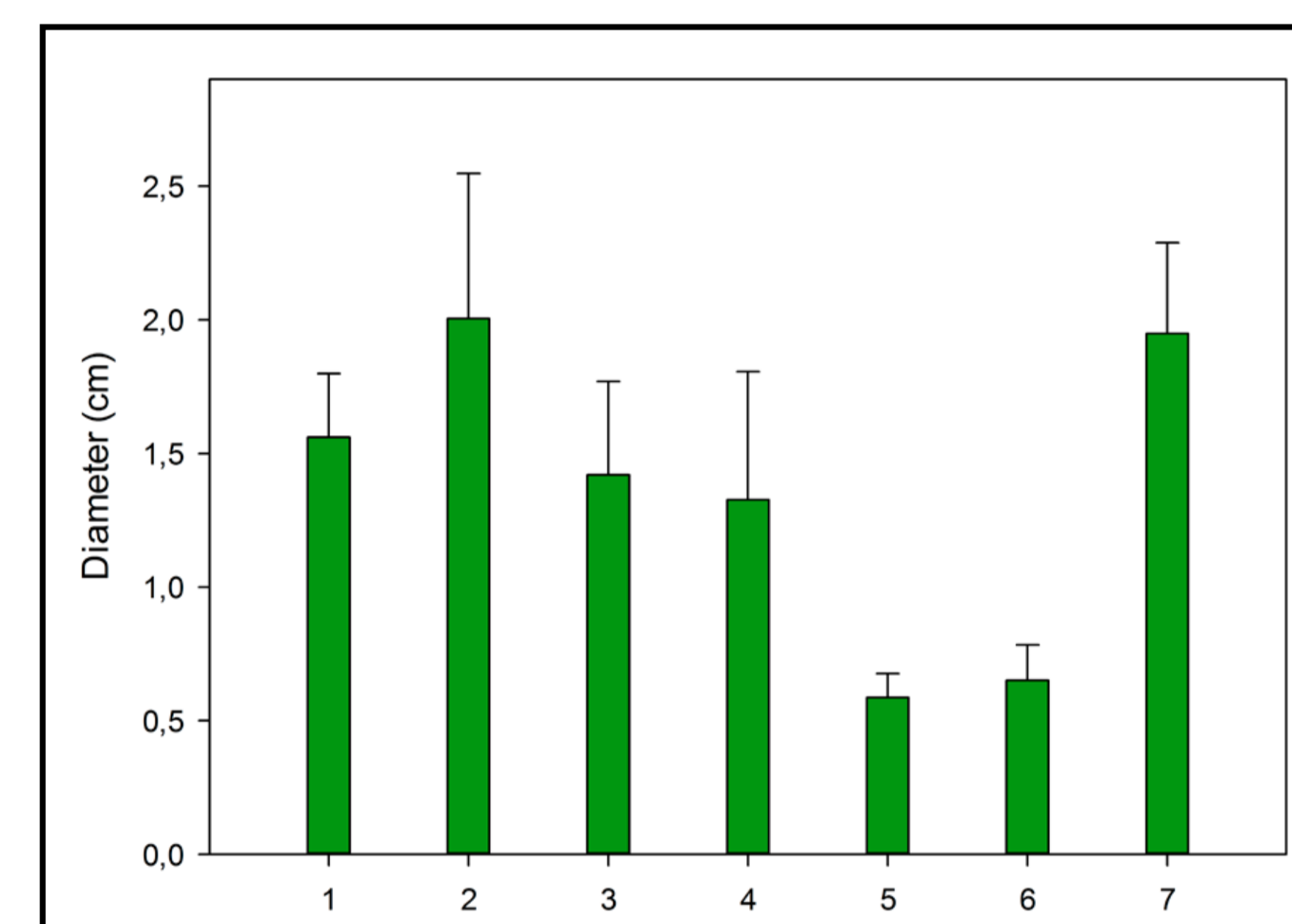

Figur 1. Middelhøyde av rødhyll ved etablering av forsøket i 2013 og ved sluttregistrering høsten 2014. Behandlingene 1-7 er forklart i tabell 1. De vertikale linjene viser standardfeilen

som var bladsprøytet, enten de var behandlet i juni eller i august. Diameter ved basis av stammen på levende rødhyll i forsøksrutene ble målt ved avslutningen av forsøket (Figur 3). På feltet i Vestby var det markant mindre diameter i rutene som var bladsprøytet i august enn i juni, men på feltene i Stange og Ringsaker var det mindre forskjell i diameter mellom de ulike strategiene for bruk av glyfosat. Nedkutting resulterte på alle tre feltene i en basisdiameter som i liten grad var forskjellig fra de ubehandlede kontrollrutene.

Figur 2. Gjennomsnittlig antall rot- og stubbeskudd av rødhyll ved etablering av forsøket i 2013 og etter sluttregistrering høsten 2014. Hver forsøksrute representerer 0,025 da. Behandlingene 1-7 er forklart i tabell 1. De vertikale linjene viser standardfeilen

Figur 3. Middeldiameter ved basis av stammene på rødhyll ved sluttregistrering høsten 2014. Behandlingene 1-7 er forklart i tabell 1. De vertikale linjene viser standardfeilen

Resultatene i dette forsøket viser at bladsprøyting er den mest effektive strategien for bekjempelse av rødhyll. Det ser også ut som bladsprøyting i august er mer effektivt enn bladsprøyting i juni. Men her var det forskjeller mellom feltene og det bør undersøkes nærmere om det er alder på feltene eller andre forhold som har betydning for dette resultatet. Nedkapping har kortvarig effekt, men fristiller granplantene en sesong og begrenser frøspredning av rødhyll.

